

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščenke in upokoјence.

Draginjske doklade aktivnih drž. uslužbencev.

V »Službenih novinah« od 12. junija t. l., št. 130, je objavljena »Uredba o draginjskih dokladah civilnih državnih uslužbencev« od 27. maja, št. 35.500/I. Izdal jo je predsednik ministrskega sveta na temelju § 28. uradniškega zakona po predlogu finančnega ministra.

Zanimivo je, da je šele v 19. paragrafu, ki je zadnji, povedano, da velja ta uredba le za **aktivne** državne uslužbenke, katerim so se nakazovale doslej osebne in rodbinske draginjske doklade po odločbi ministrskega sveta D. R. št. 42.300/24. Za upokoјence ostane torej vsaj zaenkrat vse pri starem. V naslednjem hočemo podati glavne določbe nove uredbe, kolikor pridejo v vsakdanjem poslovanju v poštev, posebe pa označiti spremembe napram dosedanjemu stanju.

Nova uredba uvodoma ugotavlja, da je pod »draginjskim razredom«, kakor uporablja ta pojem § 26 uradniškega zakona, razumeti ozemlje politične občine tistega kraja, kjer je sedež urada, pri katerem je uslužbenec v službi. Bližina torej ne odloča, niti gospodarska skupnost, oziroma dejanski strnjena naselja. Kolodvor v Litiji n. pr. spada že v III. razred, ker ni več v litijski občini, itd. Kateri kraji pa spadajo v posamezne draginjske razrede, pa določa navedeni § 26. uradniškega zakona sam. V prvi razred spadajo: Beograd z Zemunom, Zagreb, Ljubljana, Novi Sad, Sarajevo, Split, Sušak, Skoplje, Niš, Cetinje in Banjaluka. V drugem razredu so vsi kraji, v katerih so sreska načelstva, vsi ostali kraji so pa uvrščeni v tretji draginjski razred.

Napram prejšnjim predpisom, po katerih so v Sloveniji in Dalmaciji spadali v II. razred razen krajev, v katerih so sreska načelstva, tudi vsa mesta, se je število krajev II. draginjskega razreda v dravski banovini precej zmanjšalo, ker so odpadla vsa mesta, v katerih ni sreskega načelstva. Mesta: Jesenice, Kostanjevica, Lož, Ormož, Radeče pri Zidanem mostu, Slovenska Bistrica, Šoštanj, Tržič in Višnja gora (glede Škofje Loke še ni odločeno) od 1. aprila 1931. dalje spadajo v III. draginjski razred.

Če sta mož in žena oba državna uslužbenca v položajnih skupinah (torej ne sme biti nobeden izmed njiju na primer uradniški pripravnik), ne moreta prejemati, če stanujeta v istem kraju, vsak polno osebno draginjsko doklado. Ena doklada se jima zmanjša za polovico, in sicer če nista enaki, manjša. Ne zniža se pa osebna doklada, čeprav stanujeta v istem kraju, če živita ločeno v svrhu razdružitve zakonske skupnosti. Pri tem ni važno, če je razdružitvena tožba že vložena ali še ne.

Dočim je prejšnja odločba ministrskega sveta navajala za posamezne skupine uradništva višino osebnih draginjskih doklad, tega nova uredba ne pozna, ker so osebne doklade določene že v uradniškem zakonu samem. Prav tako tudi ni v novi uredbi nobenih določb o posebnih dokladah sodnikom, ministrom in posameznim višjim ministrskim uradnikom, kakor je bilo to v odločbi D. R. št. 42.300/24.

Državnemu uslužbencu pripada mimo osebne še rodbinska draginjska doklada za ženo in za vsakega otroka po 150 Din na mesec ne glede na čin in na draginjski razred.

Rodbinska doklada za ženo ne pripada uslužbencu, če je žena aktivna ali upokoјena državna uslužbenka, če je pogodbeni uslužbenka ali dnevničarka, če ima na mesec nad 200 Din čistega dohodka ali če živi ločeno od

moža zaradi razdružitve zakonske skupnosti. — Napram prejšnjim predpisom so novi v toliko različni, da izključujejo prejemanje draginjske doklade za ženo tudi če je samo pogodbeni uslužbenka ali dnevničarka v državni službi. Seveda je bilo tudi prej isto doseženo že z določbo, da ne sme imeti več kot 200 Din mesečnega dohodka.

Uslužbenec za ženo, ki je v državni službi v istem kraju, prejema izjemoma rodbinsko doklado po 150 Din na mesec kot nekako odškodnino, ker se je osebna doklada njemu ali ženi zmanjšala na polovico. Seveda je pri tem upoštevati splošne omejitve, kakor smo jih pravkar navedli, vendar se v tem primeru službeni prejemki žene ne vračunajo v minimalni čistí dohodek 200 Din na mesec.

Za vsakega zakonskega ali pozakonskega otroka pripada državnemu uslužbencu draginjska doklada mesečnih 150 Din. Drugih doklad za otroke po današnji zakonodaji ne poznamo, ker so določbe čl. 41. in 42. prejšnjega uradniškega zakona za aktivne uslužbenke prenehale veljati.

Rodbinska doklada za otroka pripada samo do dovršenega 16. leta starosti. Preko tega roka ima uslužbenec pravico do doklade za otroka samo v izjemnih primerih, in sicer za hčer, ki očetu vdovcu gospodinji, vendar najdlje do polnoletnosti, če se pa prej omoži, pa samo do omožitve; nadalje za duševno in telesno za sleherni pridobivanje nesposobnega otroka, in pa za otroka, ki obiskuje domače ali inozemske šolske zavode kot redni učenec, najdlje pa do dovršenega 23. leta. Če se otrok prej omoži, oziroma oženi, ali če nastopi vojaško službo v kadru, pravica do rodbinske doklade zanj že prej ugasne.

Navedeni novi predpisi so nekoliko strožji od prejšnjih, po katerih je pod splošnimi pogoji prejemal uslužbenec vdovec doklado za neomženo hčer, ki mu je gospodinjala, brez omejitve glede starosti. Tudi je prej po določbah prejšnjega uradniškega zakona prejemal uslužbenec za sina, aktivnega vojaka v kadru, za katerega mu ni pripadala več rodbinska draginjska doklada, določena z odločbo D. R. št. 42.300/24, še doklado za otroka po čl. 42. prejšnjega uradniškega zakona t. j. po 80 Din na mesec, do dovršenega 23. leta.

Nova uredba izrečno ugotavlja, da rodbinska draginjska doklada za otroka ne pripada po 16. letu starosti, če je otrok v kakršnikoli službi in prejema na mesec nad 200 Din čistega dohodka; če je nastanjen brezplačno v kakršnekoli zavodu in je oskrbovanje vredno več kot 200 Din na mesec; če ima kakršnokoli šolsko ustanovo ali podporo v vrednosti nad 200 Din na mesec; če je v trgovini ali obrti kot vajenec nastavljen in ga delodajalec izdržuje ali če ima otrok od lastnega premoženja nad 200 Din čistega dohodka na mesec.

Če sta oče in mati oba državna nameščenca, gre doklada za otroka očetu, če pa zakonca zaradi razdružitve živita ločeno, prejema to doklado mati, če ona vzdržuje otroka. Če je samo mati v državni službi, ima pravico do rodbinske doklade za otroka samo, če je oče siromašen in nesposoben za pridobivanje. Državna uslužbenka, ki se vdruči poroči, ima pravico do rodbinske draginjske doklade za otroka iz prvega zakona.

Posebne določbe vsebuje nova uredba glede uslužbencev, ki so po svojem poslu stalno ali začasno zaposleni v inozemstvu. Pri tem razli-

kuje države s slabo in z zdravo valuto. Dočim so bile prej za poedine države določeni stalni zneski v denarnih enotah dotičnih držav, se po sedanjih predpisih določajo osebne doklade v dinarjih po posebnem ključu za preračunanje.

Če je uslužbenec brezplačno v oskrbi javne bolnice, prejema osebno in rodbinsko doklado brez omejitve.

Važen je § 14., po katerem se kot čistí dohodek smatra tisti dohodek, »ki ostane, če se odbijejo od kosmatega dohodka, obremenitve za javne davščine«. Ta določba znači omiljenje dosedanjih predpisov, oziroma dotedanje prakse, ker se je kot dohodek redoma upoštevala na primer kosmata plača od zasebnega podjetja, pri čemer se uslužbenski davek ni predhodno odštel.

Dočim je po prejšnjih določbah moral uslužbenec dokazati nesposobnost svojega otroka za delo in pridobivanje s spričevalom (enega) državnega ali občinskega zdravnika, zahteva nova uredba kot dokaz nesposobnosti potrdilo dveh javnih zdravnikov.

Uslužbenec, ki hoče prejemati rodbinsko draginjsko doklado, mora predložiti pri pristojni blagajni (to je pri svojem nadrejenem oblastvu, katero je zanj nakazovalec), posebno prijavo. Vložiti jo mora najkasneje v treh mesecih od dne ko je pridobil to pravico. Če jo vloži kasneje, se mu do-

klada prizna šele od prvega dne naslednjega meseca po prijavi, za prejšnji čas se mu pa doklada ne prizna. — Doslej slične določbe nismo poznali in se je običajno priznavala rodbinska doklada brez ovir tudi po zakasnelih prijavah. V bodoče bo moral vsak uslužbenec paziti, da pravočasno vloži predpisano prijavo, n. pr. o omožitvi, o rojstvu otroka itd.

Obenem s prijavo je treba priložiti potrebne dokaze, da uslužbencu rodbinska doklada res pritiče. Kakšni naj bodo ti dokazi, nova uredba izrečno ne predpisuje, moremo si pa misliti, da so to na primer krstni list, potrdilo o šolanju po dovršenem 16. letu, zdravniško spričevalo o nesposobnosti za pridobivanje itd.

Vsako spremembo, ki povzroči izgubo pravice do rodbinske draginjske doklade, mora uslužbenec najkasneje v enem mesecu prijaviti. Če to prijavo opusti, se uvede zoper njega disciplinsko postopanje, obenem se pa obtoži kazenski zaradi prevare. Razen tega izgubi tak uslužbenec (prav tako tudi tisti, ki predloži napačno prijavo in neupravičeno prejema doklado), za leto dni pravico do vseh rodbinskih draginjskih doklad. To odločbo izda finančni minister. Neopravičeno prejeta vsota se izterja iz uslužbenčevih prejemkov.

Vsa pojasnila za izvajanje nove uredbe izdaja finančno ministrstvo, ki tudi odloča v vseh sporih, nastalih zaradi uporabe te uredbe. Dr. K. D.

Delovanje organizacije naših upokoјencev.

Poročilo tajnika A. Špendeta, ravnatelja zemlj. knjige, na občnem zboru Društva državnih upokoјencev in upokoјenk v Ljubljani, dne 29. junija 1931.

Moje poročilo obsega celotno delo društvenega delovanja od zadnjega občnega zbora, to je od 8. decembra 1929. do danes.

Predvsem smatram za dolžnost, da se spomnim v letu 1930. umrlih članov, ki jih je žal 42. (Bere imena, ki jih o priliki objavimo. — Op. ured.). Od teh je bil vester društveni odbor nik rajni major Colarič. Prosim vse navzoče, da vstanejo in s tem počaste spomin vseh navedenih. Slava jim!

Odbor je imel v tem času 19 rednih sej in 1 izredno sejo, na katerih se je intenzivno bavil z vsemi perečimi vprašanji in skušal ukreniti vse, da so bile predložene vitalne zahteve na merodajnih mestih.

Pri prvi odborovi seji se je konstituiral odbor ter so bili soglasno izvoljeni: za tajnika jaz, za blagajnika višji davčni upravitelj Rihard Debelak, za namestnika pa gg. Stegnar in Simič Anton. Ob začetku tega leta je moral odbor g. A. Simič iz zdravstvenih razlogov, ker mu je zdravnik predpisal brezpogojni mir, odstopiti. Na mesto umrlega majorja Colariča in odstopivšega revidenta Simiča sta stopila v odbor namestnika gg. šolski upravitelj Lovro Perko in pisarniški ravnatelj Franjo Simič.

Na zadnjem občnem zboru sprejeta nova pravila je vlada odobrila. Dali smo jih tiskati v ličnem žepnem formatu.

Ker je prejšnje društvo državnih upokoјencev v Mariboru likvidiralo, se je ustanovila podružnica našega društva v Mariboru. Ker morajo imeti podružnice svoja lastna pravila, smo jih sestavili in so bila od vlade odobrena. Ni pa bilo oportuno ustanovljati za enkrat tudi drugod podružnic, pač pa smo postavljali zaupnike, kar se je do zdaj zgodilo v Škofji Loki, Kamniku in Novem mestu. Odbor je nameraval postaviti zaupnike v vseh podeželskih centrih, medtem je pa pri-

šel novi uradniški zakon. Določbe §§ 76. in 345. so naenkrat stavile na dnevni red vprašanje, ali bo smelo društvo še nadalje obstojati ali ne. Zaradi tega smo zaenkrat prekinili uspešno započeto delo in mnogo obetajočo akcijo, ki bi bila gotovo silno povečala naše društvo.

Predsednik in tajnik sta se v smislu odborovega sklepa dne 14. januarja 1930. poklonila prejšnjemu banu, sedanjemu ministru g. ing. Sernecu in mu izročila posebno spomenico. Izrazil jima je svojo naklonjenost do državnih upokoјencev in obljubil vso pomoč.

Društvo je interveniralo glede uvrstitve Ljubljane, Maribora in Murske Sobote v I. draginjski razred, bila pa je uvrščena le Ljubljana.

V marcu 1930. je poslal odbor svojega predsednika g. Lillega v Beograd. Bil je s predstavniki društev iz drugih banovin na merodajnih mestih, kjer so predložili naše splošno znane kardinalne težnje v spomenici.

Odbor se je pečal tudi z mislijo ustanovitve Zveze vseh društev upokoјencev v kraljevini. Do tega pa še ni prišlo. Bratsko sarajevsko društvo je namreč sprožilo misel, naj bi se ustanovilo enotno društvo za vso državo s sedežem v Sarajevu, torej ne zveza društev. Nekateri mariborski tovariši so se oklenili te ideje in predlagali glavnemu odboru, naj o tem sklepa. Odbor je po vsestranskem razmotrivanju prišel do soglasnega zaključka, da bi ne bilo oportuno, ustanoviti eno društvo za vso državo s sedežem v Sarajevu ali z drugimi besedami, da bi se vsa članarina stekala v sarajevsko blagajno. Brez dvoma bi izstopilo mnogo članov. Društvo pač mora pridobiti tudi lokalne olajšave in udobnosti ter popuste za svoje člane, kar je dosegljivo le, če je društvo samostojno. Predlagali smo torej ustanovitev društev dr-

žavnih upokojencev po banovinah. Ko bodo organizirana ta društva za posamezne banovine, naj se ustanovi Zveza vseh društev. To smo sporočili v Sarajevo in tudi Mariborčani so pozdravili ta sklep kot edino pravičen.

Društvo je izdalo tiskane oklice na vse državne upokojence naše banovine za enotno organizacijo, ki je in bo še nujno potrebna. Odmev je bil kolikor toliko uspešen, saj je narastlo število članstva od predlanskega školskega števila 160 članov na 1300 članov; vendar je uspeh sprično nad 8300 državnih upokojencev v naši banovini nezadosten, oziroma nepopoln.

Bilanca učiteljskega stanovskega dela.

Na pokrajinski skupščini ljubljanskega poverjenišva Udruženja jugoslovanskega učiteljstva dne 3. julija t. l. je podal tajnik g. Josip Kobal izčrpno poročilo o delovanju naše učiteljske organizacije v minulemu letu. Iz obširnega poročila posnamemo samo najvažnejše.

Vodstvo poverjenišva so tvorili poverjenik, tajnik, blagajnik, urednik »Učiteljskega Tovariša« in še dva člana gg. Ribičič in Polak. Delovalo je zelo intenzivno in imelo 40 sestankov. Dva člana ožjega sosveta sta zaradi § 76. novega uradniškega zakona izstopila, ker sta bila meščanskošolska učitelja. Ostavko so podali tudi poverjenik g. Skulj in g. Ribičič, ker sta v službi pri banski upravi in blagajnik g. Grum kot vršilec dolžnosti sreskega šolskega nadzornika. Širši sosvet je vzel ostavko na znanje, prosil pa je gospode, naj do skupščine ostanejo na svojih položajih.

Širši sosvet je imel štiri seje, od teh tri v Ljubljani, eno pa v Mariboru. Na dnevnem redu so bila poročila funkcionarjev poverjenišva in druga važna stanovska vprašanja. Razpravljali so o Učiteljski gospodarski poslovalnici, o Učiteljskih domovih, o Samopomoči za otroke učiteljev, o pevskem zboru, itd. Sestavil je spomenico v obrambo zoper neosnovane očitke učiteljstvu na prvi seji banovinskega sveta.

Glede izvenšolskega prosvetnega in gospodarskega delovanja je začelo poverjenišvo zbirati statistične podatke, ki pa še niso popolni. Ker vodstvo poverjenišva samo ni zmoglo vsega dela, ki se od leta do leta množi, so bili ustanovljeni razni odseki, ki so potrebni za organizacijsko delo. Nekateri izmed njih so bili prav delavni.

Šolsko-upravni odsek je obravnaval vloge pravnega značaja, dajal pojasnila v uradniških in stanovskih vprašanjih, obravnaval načrt pravilnika o graditvi šol o ocenitvi naravnih stanovanj, o plačevanju stanarine s strani občin itd., izrazil je željo, naj bi občine stanarino za učiteljstvo plačevale naravnost banovini, učitelj-

Društvo je interveniralo, naj bi se pomaknil celotni policijski rajon ljubljanski — torej tudi Moste, Vič itd., kjer stanujejo državni upokojenci v znatnem številu — v I. dražinski razred, oziroma je prosilo za inkorporiranje ljubljanskih okoliških občin. Nadalje, naj se ukinejo odtegljaji za zvezo nabavljajnih zadrug in predvsem se je zavzemalo za omiljenje stanovanjske draginje. Društveni predsednik je opetovano posredoval bodisi v skupnih vprašanjih, bodisi v zadevah posameznikov pri finančnem direktorju g. dr. Povaleju, pri banski upravi in drugod.

(Konec prih.)

stvo pa naj bi prejelo polne prejemke.

Odsek za narodno izobraževanje katerega je izvolila lanska pokrajinska skupščina v Novem mestu, je izvršil vse priprave, da je začela konec leta 1930. po štiriletnem premoru spet izhajati »Prosveta«. Določal je smer in vsebino listu, vodil priprave za organizacijo počitniških tečajev in sploh organiziral vse učiteljsko izvenšolsko delo.

Odsek za šolski radio, kateremu je banska uprava poverila vodstvo akcije za uvedbo šolskega radia v šole, je pričel poslovati šele konec maja 1931. Izvršil je pa že popis in pregled radio-aparatur po šolah, skrbel za propagando radia, organiziral predavanja o radiu tako, da bo s prihodnjim šolskim letom šolski radio že uveden.

Odsek za učiteljski naraščaj je skušal vzdrževati stalne stike med organiziranim učiteljstvom in učiteljskimi, skrbel je za predavanja in učiteljskimom skušal koristiti na druge načine. Značilno je, kar pravi tajnikovo poročilo o tem prizadevanju: »Odsek je imel težkoče s tem, ker kljub prizadevanju ni mogel dobiti večine dijakov višjih letnikov za skupne stike z učiteljstvom. Opažati je, da ni današnja mladina nič preveč razpoložena za idealno stremljenje, marveč je, kot izgleda, tudi ona močeno pod vplivom današnje dobe materializma.«

Odsek za Mladinsko Matico je vodil vsa dela za izhajanje lista »Naš rod« in knjig »Mladinske Matice«. Izdal je 8 števil mladinskega lista in 4 knjige Mladinske Matice. Urednik »Našega rodu« je bil g. Josip Ribičič. Odsek je pošiljal svoja izdavanja prosvetnemu ministru in knjižnici prosvetnega ministrstva. Prosil je isto za priporočitev izdanj »Mladinske Matice« šolam, in za podporo. Druga prošnja je bila odklonjena, prva pa še ni rešena. Podporo je pa priznal »Mladinski Matici« ljubljanski banovinski odbor.

Odsek za šolsko zgodovino je letos skušal sestaviti načrt za organiza-

cijo dela glede sestave šolske zgodovine V bodoče stopi odsek v stik z mariborsko »Pedagoško centralo«, ki ima tudi v svojem načrtu proučevanje zgodovine šolstva in zbiranje pedagoških in mladinskih slovstvenih del.

Odsek za kmetsko in gospodinjsko nadaljevalno šolstvo sta izdelala načrt o nadaljevalnem šolstvu in o počitniških tečajih za učiteljstvo. Po njegovem prizadevanju se vrše med letošnjimi počitnicami različni tečaji: za zadržno knjigovodstvo, za trgovske predmete in risanje na obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah, za gospodinjsvo, za ročna dela in šolski radio itd. Organiziral je kmetsko in gospodinjsko nadaljevalno šolstvo, ki ima namen najširšim plastem kmetškega ljudstva nuditi sodobno stalno in smotreno gospodarsko in prosvetno izobrazbo. Pouk se vrši redno na krajevnih osnovnih šolah pozimi in trajna na leto približno po 120 učnih ur. Nadaljevalno šolo vodijo osnovnošolski učitelji in učiteljice, ki so dovršili predpisane tečaje.

Odsek za »Samopomoč otrok učiteljev in učiteljic« je uspešno dokončal delo. Sredi maja je bil ustanovni

občni zbor tega prepotrebnega društva. Do danes je prijavljenih že okrog 150 otrok.

Gospodarski svet je stalno pazil in nadzoroval vse učiteljske gospodarske ustanove. Podrobnosti o njih objavimo prihodnjice.

Učiteljski pevski zbor UJU, poverjenišva Ljubljana, je priredil v poslovnem letu več koncertov in turnej po naši državi, ki je v vsakem pogledu lepo uspela. Prosvetno ministrstvo je uvidelo veliki kulturni pomen pevskega zbora in izdalo odlok, da je zbor vreden sleherne podpore. Ker mora učiteljski pevski zbor kot samostojno društvo po predpisih novega uradniškega zakona prenehati z delovanjem, se priporoča poverjeništvu, da ga sprejme kot samostojen odsek (Dalje prih.)

Oblačilnica za Slovenijo

Ljubljana, Miklošičeva cesta števil. 6

priporoča svojo bogato zalogo vseh vrst manufakturnega blaga. Državni uradniki dobijo blago na obroke samo s predložitvijo uradne legitimacije.

Kongres učiteljev meščanskih šol.

Kongres Saveza društev učiteljev meščanskih šol se je vršil dne 3. in 5. t. m. v Beogradu, kamor je prihitelo od vseh strani Jugoslavije veliko število delegatov.

Dne 3. predpoldne in popoldne je imel upravni odbor sejo, na kateri je pripravljali material za skupščino. Predsednik Barjaktarović je med drugim poročal, da je bil dne 2. t. m. pri pomočniku ministra za prosveto, ki ga je prav prijazno sprejel in mu izjavil, da bo zakon za meščanske šole že v teku teh počitnic izdan.

Na upravno sejo so dospeli tudi trije delegati učiteljstva čeških meščanskih šol, in sicer: Vimer, Kadner in Fikar, ki so bili navdušeno pozdravljeni.

Dne 4. je zborovala polnoštevilna delegacija v Zemun. Predsednik je podal poročilo o desetletnem delovanju Zveze. Tudi drugi društveni funkcionarji so podali svoja poročila. Pravila Saveza so se spremenila in spopolnila ter prilagodila novemu uradniškemu zakonu. Ta pravila so enotna in veljajo za Udruženje in za banovinske sekcije.

Ustanovila se je »Vseslovanska zveza učiteljev meščanskih šol v Čehoslovaciji in Jugoslaviji« in so se postavila in sprejela pravila. Začasni upravni odbor je: Vimer iz Čehoslovake, predsednik, Humek iz Maribora — podpredsednik, Kadner — tajnik za Čehoslovako, Barjaktarović tajnik za Jugoslavijo, Fikar iz Češke in Magjer iz Osjeka sta pa odbornika. Ta zveza ima obširen program in si je že naredila nalogo izposlovati pri ministrstvu za prosveto v Jugoslaviji in

Čehoslovaciji, da se pošlje za eno leto deset naših meščanskošolskih učiteljev na Češko in deset čeških v Jugoslavijo, da bodo proučevali ustroj meščanskih čeških šol in predavali o naših šolah in učili češke tovariše našega jezika, enako pa češki učitelji pri nas. To so brezdvomno lepi koraki k tesnejšemu stiku in vseslovanskemu zblizanju.

Dne 4. t. m. je odšla tudi delegacija, v kateri so bili predsednik Saveza in vsi predsedniki banovinskih sekcij ter češki odposlanci, k pomočniku ministra za prosveto, kateremu je predložila obširno spomenico Pomočnik dr. Nikić je odposlanec prijazno sprejel in prosil Čeha, naj presade kar imajo dobrega in koristnega k nam v prosopeh in procvit našega naroda. Izjavil je, da bo zakon za meščanske šole v počitnicah objavljen, ki bo uredil dolžnosti in pravice učencev in učiteljstva meščanskih šol.

Popoldne ob 4. uri se je odpeljala delegacija na Avalo, kjer so položili Čehi in naša delegacija vence na grob neznanega vojaka in se poklonili mrtvim junakom.

V nedeljo dne 5. t. m. je bila glavna skupščina v poslopu stare univerze. Vdanostne brzojavke so se odposlale Nj. Vel. kralju, predsedniku ministrskega sveta in ministru za prosveto Maksimoviću. Odposlanec ministrstva za prosveto, prosvetni inspektor prof. Branković, je povedal, da zakon o meščanskih šolah doslej še ni izšel zato, ker je moral najprej iziti uradniški zakon in ker se je hotel prosvetni minister prepričati, kam odhajajo absolventi meščanskih šol

Th. Sheriff:

Pot v brezdomovinstvo

Ko sem bil še dijak, sem dopisoval z brahmanom Rajendralamitro, s katerim me je bil seznanil eden mojih učiteljev na univerzi. Stari mož mi je vedno točno odgovarjal. Nekega dne pa sem prejel od njega pismo, v katerem mi naznanja, da namest rava nastopiti pot »vanagato« — pot v gozd.

Po zakonitih predpisih Manuja je razdeljeno življenje vsakega pravovernega brahmana v troje dob: v leta šolanja, katerim sledi leta, ko živi mož kot hišni oče z družino in redi in vzgaja otroke. Ko pa pride čas ženitve najstarejšega sina, tedaj ded počaka še na rojstvo vnuka — prvorojenca. Potem mora oditi v gozd, kjer kot samotar živi višjim resnicam; pripravlja se kot spokornik na svojo pot v brahmanska nebesa. To je tretja življenska doba moža.

Hvaležno sem shranil pismo kot zadnji spomin na človeka, o katerem najbrž ne bom nikoli več nič slišal.

In vendar sem pozneje zvedel, kako se je podal Rajendralamitra na pot v samoto. Po naključju sem v službi spoznal mladega Indijca, ki je nosil rodbinsko ime mojega draga znanca. Zvedel sem, da je več let živel v družini starega Indijca, ki ga je kot siroto sprejel v svojo hišo in ga vzgojil. Bil je del časa celo staremu gozdu podu za tajnika. On je pisal meni name-

njena pisma, katera mi je moj brahmanski prijatelj narekoval.

Dasi sem večkrat napeljal pogovor na starega gospoda, se je mladi Indijec vedno izmikal. Preden je pa odšel nazaj v domovino, me je zadnji večer povabil k sebi. Tedaj mi je po drugih pogovorih pripovedoval o svojem redniku tole:

»Tisto noč je sedel Rajendralamitra na klopi pred hšo. Noči so v Indiji temne in tihe, mnogo tišje kot kjerkoli drugod na svetu. Žena njegovega sina Sarata je pričakovala dete. Zato se je bil podal stari iz hiše, da ne moti žensk in da bo sam s svojimi mislimi. Vsi so bili zaposleni pri poročni, nikdo se ni spomnil nanj. Sam pa je vedel, kaj pomeni zanj ta noč, zadržal jo pod domačo sreho. Stari modrijani nazivajo to noč »noč spominjanja«.

Rajendralamitra se je spomnil noči, ko se mu je rodil najstarejši sin Sarat. Tudi takrat je sedel prav na isti klopi star mož z valujočo, snežno-belo brahmansko brado in mirnih oči. Bil je to njegov oče Devadatte. Vso noč je sedel tu, prav tako kot sedi zdaj on sam in premišljal je do zore, ko se je začel prvi Saratov krik. Tedaj je stopil on, Rajendralamitra, z novorojencem na rokah iz hiše. Pokazal je otroka očetu, ki je dolgo z bolestjo gledal dete, segel v kotliček z vodo, ga poškopril in mu dal ime. Rajendralamitra je nato odnesel otroka materi. Oče ga je potem poklical in mu tiho rekel: »Prinesi mi popotno palico in jedilno posodo.« Ko mu je izročil oboje, je oče še enkrat z dolgim pogledom objel

hišo in sina, se obrnil in krenil brez besed proti džungli. Nič več se ni ozrl. Tako je hodil vagano kot brahmanski spokornik. In nikoli več ni slišal sin o očetu.

Rajendralamitra je mislil na davno že minule čase, na detinska, na otroška leta, na mater, na tovariše. Spomnil se je starega spokornika v gozdu pri Hastinapuri, ki ga je nekoč poučeval. Velike pesnitve starodavne Ramajane in Mahabharate je prebiral z njim. Nekega dne ga je učitelj odpustil in poslal domov. Spoštljivo se je zahvalil starčku in šel na pot. Kako se ga je razveselil stari oče, ko se mu je vrnil sin domov in se je spet razgovarjal z njim o učenih rečeh. Kmalu nato mu je privedel oče ženo, Urvasi, hčer Agniputre. In potem je prišla noč, ko se je rodil prvi sin in je oče zapustil domačijo. Še devet sinov mu je kesneje rodila Urvasi. Vsi so bili krepki in zdravi in razumni. Prišla so huda leta, pojavile so se težke skrbi, bolezni in stiske. Zdal pa, ko se je vsega tega, že davno minulega življenja spomnil, se mu je zdelo vse lepo in tudi dni bridkosti in skrbi ne bi bil hotel pogrešiti v sliki svojega življenja. Postarala sta se z ženo, osivela sta. In zdaj sedi notri v hiši sivolas Urvasi in čuva in skrbi za mlado ženo. Ali tudi misli na to, kaj pomeni zanj ta poslednja noč?

Iz hiše se sliši le tiho ječanje mlade žene, ki bo zdaj zdaj postala mati. Že se dani, počasi vzhaja solnce. Nenadoma se razlegne otroški krik — to je zmagoviti glas novega človeka. Rajendralamitra po-

časi vstaja, vdan in nem stoji pred hišo in čaka, čaka, kot je nekoč čakal njegov oče in so čakali dedi in pradedi. Tedaj stopi iz hiše Sarat z otrokom v naročju, radostno se smehlja, kakor vsi očetje, kadar se jim rodi prvi sin. Dolgo gleda stari mož otroka, seže v kotlič in ga poškopri z vodo. »Naj se imenuje Jivitamitra« (življenjski prijatelj), reče tiho. Ko odhaja mladi s sinom nazaj k materi, mu naroči stari oče, naj mu prinese popotno palico in posodo za jelo. Glas se mu trese in sin se ves prestrašen spomni, da je prišla ura ločitve. V veselju, ki ga je bilo prevzelo vsega, na to ni bil mislil. »Naj se zgodi, kar želite, prečastiti!« mu pričajeno odvrne. Težko mu je, ko mora prvič nazvati očeta »prečastiti«. Starček vzame palico in skodelo, se z bolestnim pogledom nemo poslovi od sina in hiše in krene proti džungli. Pokonci in krepko stopa Rajendralamitra po poti, ki so jo hodili več tisočletij ssem indijski očetje, prav tako, kot pred tridesetimi leti njegov oče. Na pragu stoji Sarat in gleda za očetom. Ne misli na sina, temveč premišljuje, da bo na isto pot čez trideset let krenil tudi sam, ko bo tudi on oče očeta, da tudi njega čaka težka pot v brezdomovinstvo.

Mladi Indijec je obmolnil. Pogovor je utihnil. Naslednjo noč se je vrnil moj brahmanski znanec v domovino. Nič več ga nisem videl. Tudi njega čaka ista usoda. Ko mi je sporočil, da se mu je rodil prvi sin, sem mu od srea voščil, naj preživi dobo fridesetih let, ki mu je določena za družinsko življenje, kar moči srečno. I. V.

Uradniški zakon je izšel in ministrstvo je ugotovilo, da gre čez 2/3 absolventov v praktične poklice, zato bo zakon v kratkem izšel. Meščanske šole se morajo razširiti po vsi naši domovini.

Skupščina je sprejela vsa poročila in mnogo važnih predlogov in sklepov. Potekla je v vsakem oziru dostojanstveno.

Češki delegat Kadner je poročal o meščanskih šolah na Češkem. So trirazredne z nastavnim razredom, ki odgovarja našemu četrtemu. Učence sprejemajo z dovršenim 5. razredom osnovne šole. Učiteljstvo se šola dve leti na univerzi.

Ravnatelj Drago Humek iz Maribora je pa poročal o naših meščanskih

šolah, ki jih je že preko 200, v Češki pa 1800. Med drugim je povedal, da je meščanskošolsko učiteljstvo bilo do sedaj izpod položaja osnovnošolskega učiteljstva in da hoče biti višja narodna šola nekaj surogat za meščanske šole.

Na skupščini je bilo tudi več gostov, ki so pozdravili zborovalce.

Po novih pravilih ne bo več delegacij, pač pa bo upravni odbor pomnožen z odposlanci, ki se odposljejo v odbor iz sekcij, in sicer na vsakih 100 članov po eden.

Zvečer je priredila beograjska občina zborovalcem banket pri »Srpski kroni«, ki je potekel v tovariškem razpoloženju zelo živahno in so se vrstili razni govori. A. Fakin.

L. A.:

Naši staroupokojenci v številkah.

Ni dolgo tega, ko smo objavili uradne statistične podatke o številu in starosti vseh državnih upokojencev in upokojenk, ki prejemajo svoje pokojnine od ljubljanske finančne direkcije.

Na kratko ponovimo glavne podatke: vseh oseb s pokojninskimi prejemki je 8398, ki prejemajo na mesec 4.408.352 Din pokojnin, oziroma vdovnin in sirotnin. Razen tega pa navedeni prejemajo še 6.755.000 Din draginjskih doklad na mesec. Od teh oseb je 5678 upokojencev, 2537 vdov in 183 sirot — poleg teh državnih upokojencev prejema pri ljubljanski finančni direkciji še 3892 invalidov in 3804 invalidskih vdov na mesec okroglo 893.000 Din.

V naslednjem hočemo pa podati nekaj statističnih podatkov o staroupokojenci pri dravski fin. direkciji. Vseh staroupokojencev, to je državnih uslužbencev (uslužbenk) vseh pa nog državne uprave, ki prejemajo pokojnino po zakonih, ki so veljali pred 1. septembrom 1923, je 2892. Po številu službenih let, s katerimi so bili upokojeni, so razdeljeni takole: do 20 službenih let jih je 738, 20 do 30 let: 873, 30 do 35 let: 521, polna leta ima pa 679 oseb.

Po starosti, računano na dan 1. januarja 1931, so razdeljeni takole: do 30 let starosti sta 2, od 30 do 40 let so: 4, 40 do 50 let: 585, 50 do 55 let: 406, 55 do 65 let: 826, 65 do 75 let: 646, 75 do 85 let: 297, nad 85 let starih je pa 26 staroupokojencev.

Če natančno premostrimo prednje številk, vidimo, da je 1795 staroupokojencev starih nad 55 let, pod 40 let jih je pa komaj 106. Več kot 30 let službe jih ima 1200, več kot 20 let pa 2073, pod 20 leti službe ima komaj četrtnina vseh, namreč 738.

Skupni prejemki vseh staroupokojencev znašajo na pokojnini meseč-

no nekaj nad 530.000 Din. Povprečno ima torej vsak staroupokojenec komaj nekaj nad 180 Din temeljne pokojnine.

Rodbinske draginjske doklade prejema 2456 izmed njih, in jih samo 436 upokojencev ne prejema, kar znači, da nimajo žena oziroma otrok, za katere bi imeli pravico do draginjskih doklad.

Od 2892 staroupokojencev jih je samo 81 takih, ki zaradi izvrševanja prostih poklicev, oziroma zaradi večjih postranskih dohodkov ne prejema osebni draginjskih doklad. Ti prejemajo samo pokojnine v znesku 10.886 Din na mesec. Povprečno odpade na vsakega 124 Din mesečno.

Vseh vdov državnih uslužbencev, ki prejemajo po svojih umrlih možih rodbinsko pokojnino, je v dravski banovini 1798. Od teh jih je 1435 brez otrok, enega otroka ima 177 vdov, dvoje otrok 89, po tri ali več otrok ima 51 vdov.

Po starosti so tako razvrščene: do 30 let stare so 4 vdove, 30 do 40 let starih je 79, 40 do 50 let starih je 266, od 50 do 60 let jih je 415, 60 do 70 let starih je 501, 70 do 80 let starih 374, nad 80 let starih je pa 113 vdov.

Njihove pokojnine brez draginjskih doklad znašajo 206.919 Din na mesec. — Takih vdov, ki nimajo pravice do osebne draginjske doklade je 46, ki prejemajo približno 9500 Din na mesec pokojnine.

Rodbinskih pokojnin sirot državnih uslužbencev brez očeta in matere je na ozemlju dravske banovine 102. V 60 primerih uživa te pokojnine 1 sirota, v 30 po dve siroti, 11 takih rodbinskih pokojnin pa uživa po troje ali več sirot. Brez draginjske doklade prejemajo vse sirote skupaj 5108 Din pokojnine na mesec.

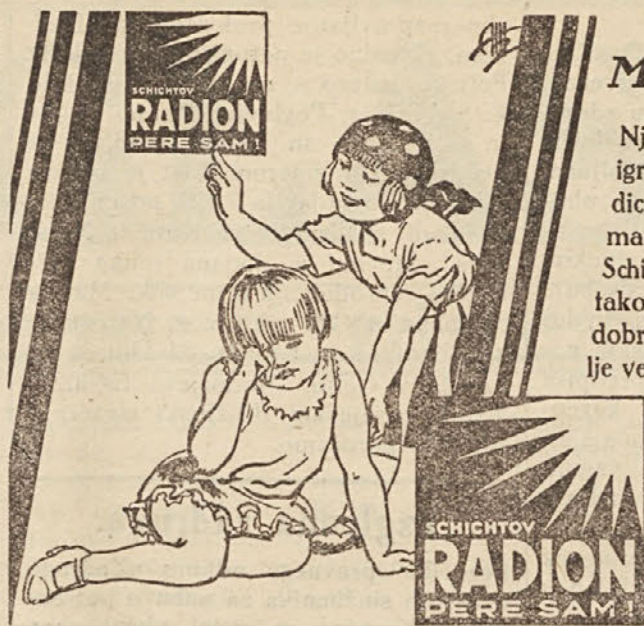
Uradniško pravo v praksi.

Važno načelno stališče državnega sveta. Kakor v več drugih primerih, je državni svet tudi v razsodbi od 10. februarja 1931., št. 33.029/30, v utemeljitev svojega stališča, s katerega je razveljavil ministrsko odločbo, ki je odbila uslužbenčovo zahtevo po vračunanju neke prejšnje službe, navedel sledeče razloge: »Ker ne gre tu za vprašanje računsko napake glede določitve časa odsluženega v državni službi, ni minister mogel v tožiteljevo škodo popravljati z že izvršnimi rešitvami priznane količine odslužene službene dobe, ker za tako popravilo ni bil pristojen, temveč samo glavna kontrola.« — Po tem načelu bi torej upravna oblastva svojih prejšnjih, že izvršenih določb ne mogla popravljati v škodo stranke, če ne gre za zgolj očitno računsko napako. Za osporavanje takih odločb bi bila pristojna edinole glavna kontrola. Dosledno ravnanje po tem načelu bi moglo priti marsikateremu državnemu uslužbencu v korist, ker so bili precej pogosti primeri, da so svoje, že izvršene upravne odločbe kesneje ista oblastva spremenjala v škodo uslužbencev.

Dokazovanje pravice do draginjskih doklad. Obči oddelek finančnega

ministrstva je pod št. 40.610/I. od 20. junija 1931. izdal opozorilo, da se glede pravnega uporabljanja 2. odstavka § 16. uredbe o draginjskih dokladah od 27. maja 1931. mora zahtevati predložitev dokazov za pravico do draginjskih doklad v smislu 2. odstavka § 16. uredbe samo v tistih primerih, kjer je aktivni uslužbenec pravico do draginjske doklade pridobil po uveljavljanju te nove uredbe. Zato se od tistih aktivnih državnih uslužbencev, ki so doslej že prejemali rodbinske draginjske doklade po prijavi, katere so bili svojčas v smislu čl. 24. odločbe D. R. št. 42.300/24 vložili, ne bo zahtevalo vlaganje novih dokazov, dokler ne nastopi taka izprememba glede njihovih razmer, ki bi po novi uredbi mogla vplivati na pravico do rodbinske doklade. Treba pa je opozoriti vse uslužbence na njihovo dolžnost, katero predpisuje 3. odstavek § 16. uredbe, in na posledice, če se po teh predpisih ne bi ravnali

Obleke kemično čist, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Majdica svetuje!

Njena mala prijateljica je med igranjem padla in se joče. Majdica jo tolaži: »Reci samo Tvoji mami, da naj opere oblekco s Schichtovim Radionom, pa bo takoj zopet čista«. Ona to prav dobro ve, kajti njena mamica jemlje vedno samo Schichtov Radion.

SCHICHTOV RADION PERE SAM IN VARUJE PERILO ZAJAMČENO BREZ KLORA

Vestnik.

Najvišja zahvala. Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani je prejelo od upravnika policije naslednji dopis od 9. julija t. l.: »Po nalogu kancelarije Njegovega Veličanstva kralja mi je čast izjaviti Vam zahvalo za pozdravno brzojavko, ki ste jo poslali Njegovemu Veličanstvu kralju o priliki rednega občnega zbora Vašega društva, ki se je vršil dne 29. junija 1931. v Ljubljani. Upravnik policije: Kerševan, s. r.«

Društvo upokojencev bo še naprej poslovalo. Od uprave policije v Ljubljani je prejelo »Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani« naslednji dopis Pov. No. 22/663/2 od 9. julija 1931.: »Na Vašo prijavo z dne 9. junija in 23. junija 1931. pod št. P.51 se Vas po nalogu kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani z dne 3. julija 1931. pod II. No. 17.260/1 obvešča, da se § 76. in 345. uradniškega zakona ne našata na društva državnih upokojencev in upokojenk in je vsled tega postal tu radni poziv z dne 15. junija pod Pov. No. 1322/3 v smislu okrožnice banske uprave pod II. No. 17.260/1 brezpredmeten. Upravnik policije: Kerševan, s. r.« — Po tem sme torej imenovano društvo upokojencev še nadalje obstajati in v okviru svojih pravil kakor doslej poslovati. Društvo, ki ima eminentne človekoljubne in socialne smotre, čakajo važne in številne naloge. Posebne važnosti je akcija za pridobitev še mnogih ugodnosti za društvene člane pri raznih javnih in polujavnih ustanovah in zavodih ter privatnih podjetjih. Pereče je vprašanje pogrebnega sklada in dovoljevanja podpor. Pričakovati je, da bo društvo, ki je v minulem poslovnem letu pokazalo veliko iniciativnost, razvilo posled še živahnejše delovanje.

Sprememba v uredništvu »Učiteljskega Tovariša«. Kakor je razvideti iz prve številke 72. letnika »Učiteljskega Tovariša«, ki je izšla 9. julija t. l., je prevzel glavno uredništvo lista bivši poverjenik UJU, gosp. Andrej Skulj. Odgovorni urednik lista je pa še naprej g. Ivan Dimnik, novo izvoljeni predsednik sekcije za dravsko banovino Jugoslovanskega učiteljskega udruženja.

Učiteljska Samopomoč. Društvo »Učiteljska samopomoč v Ljubljani« se je dne 29. junija prostovoljno razšlo. Vse društveno imetje in terjatve kakor tudi vse članstvo z vsemi pravicami in dolžnostmi je prevzela »Zadružna Učiteljska samopomoč v Ljubljani«, ki je bila ustanovljena isti dan. Po zadružnih pravilih mora vsak član prejšnjega društva podpisati pristopnico in jo izročiti zadružnemu načelniku Delež 10 Din plača zadruška sama. Pristopnice je vrniti na naslov »Društvo Učiteljska samopomoč v likvidaciji«, Ljubljana, Gosposvetska c. 13.

Slabi uspehi na beograjskih srednjih šolah. V Beogradu imajo 9 srednjih šol in od 6103 dijakov jih preide v višje razrede samo 3492, ponavljalne izpite jih ima 705, odličnjakov je bilo pa 506. Zanimivo je, da se je vršil pouk v šolskem letu samo 184 dni. Točno pol koledarskega leta je torej pouk v beograjskih srednjih šolah počival. Zato ni čuda, da so uspehi tako slabi. — Tako »Slovenski Narod«.

Sprejem gojencev v pomorsko vojno akademijo. V prvi letnik pomorske vojne akademije v Dubrovniku, ki se prične 1. oktobra in traja 3 leta, bo sprejetih do 25 gojencev. Prošnje je treba poslati adjutanturi poveljstva akademije do 15. avgusta. Podrobnosti natečaja so razvidne iz »Službenih novin« št. 122 z dne 3. junija.

Nogavice, žepne robce, dišeča mila, kravate, rokavice, vezene, čipke, razni trakovi, sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, tapetnike in krojače v največji izbiri samo pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu rešernovega spomenika) ob vodi

Organizacijske vesti.

Iz poštarske organizacije. Na podlagi sklepov izredne skupščine Saveza p. t. t. uslužbencev v Beogradu se je vršil 28. junija izredni občni zbor ljubljanske Obl. organizacije p. t. t. uslužbencev. Na tem občnem zboru je bila načeloma sklenjena likvidacija društva in se je ustanovila dravska banovinska sekcija »Udruženja p. t. t. uslužbencev kraljevine Jugoslavije«. Sklenilo se je, da sprejme organizacija za dobo 6 mesecev pravila novega Udruženja in da zdaj zaenkrat ne likvidira še dokončno. Skušala bo pa izposlovati, da se sprejme nova pravila v Savezu, ki bodo primernejša za koristi in razmere poštarnih uslužbencev v dravski banovini. Premoženje OPO, ki je znašalo nekaj nad 90.000 Din, preide začasno na banovinsko sekcijo. Če nova sekcija ne bi pristala na spremenjena pravila ali če bi druge organizacije svojega pre-

moženja ne vložile v skupno blagajno, se izroči vsa imovina ljubljanske OPO zadruzi »Poštni dom«. V odbor, ki šteje 7 članov in 2 namestnika in v nadzorni odbor, ki šteje 5 članov in 2 namestnika, so bili nato takoj izvoljeni znani organizatorični delavci. — Dne 30. junija je imel odbor sekcije svojo prvo sejo, na kateri je bil izvoljen za predsednika Josip Čampa, za podpredsednika Josip Štukelj, za tajnika Ivan Rabič in za blagajnico Slava Mikuževa.

Razid društev. »Društvo prometnih poštarnih uradnikov v Ljubljani« je likvidiralo in se je po sklepu občnega zbora fuzijoniralo z Oblastno poštarno organizacijo v Ljubljani. »Društvo nastavnikov državnih trgovskih šol v ljubljanski in mariborski oblasti« se je prostovoljno razšlo, ker nima članov in ker že več let ne deluje.

Nove knjige.

Zakon o narodnih šolah. II. zvezek.
A. Zakonski predpisi o šolskem zdravstvu. B. Zakonski predpisi o maloletnikih. Priredil Pavle Flere. Ljubljana, 1931. Cena broš. izvodu 36 Din, v platnu 45 Din. — V založbi Učiteljske tiskarne je izšla prva zbirka pravilnikov k zakonu o narodnih šolah. Vsebuje zakonske predpise o zdravstvu in higijeni učencev, učiteljev in šolskih sodelavcev. Nadalje vsebuje tudi predpise o maloletnikih, o sodnem in kazenskem postopanju z otroci in mlajšimi maloletniki in njihovi prisilni vzgoji. — Knjiga je potrebna učiteljem, zdravnikom, sodnikom in občinam. Kazalo, ki je zelo pregledno urejeno, omogoča nagel in točen pregled vse snovi. Knjigo toplo priporočamo.

Pravila za vplačevanje vojnice, prevedel iz srbohrvaščine na slovenski jezik in s pojasnili v davčnem pogledu priredil Viktor Damijan, višji davčni kontrolor v Ljubljani. Knjižica je oblastveno odobrena ter je dobro uporabljiva za razne urade, za zastopnike ter za davčne zavezance, da morejo kontrolirati upravičenost in pravilnost odmere vojnice. Brošura se dobi v vseh knjigarnah za ceno 10 Din.

»Mladika«. Julijska številka tega ilustriranega družinskega lista vsebuje nadaljevanja romanov »Gornje mesto« in »Ko so hrasti šumeli«. Zanimivo in poučno, kakor vedno, je anatom-

ske razpravljanje profesorja dr. Plečnika, aktualno je potopisno poročilo iz Poljske, katero je napisal sam urednik F. S. Finžgar. Poglavlja »Pisano polje« in »Družina« in ostalo gradivo je pestro, kakor zmerom. List je bogato ilustriran in objavlja 7 slik po originalih akad. slikarja Ivana Kosa iz Maribora. Številki je dodana velika večbarvna reprodukcija oljne slike Mateja Sternena »Dekle s knjigo« Naročnina z »Mladiko« je na leto 84 Din in se naroča v Celju, Mohorjeva tiskarna. Vzorno urejevani družinski mesečnik toplo priporočamo.

Vz gledna zadruga.

Poročilo upravnega odbora »Zadruga državnih službenika za nabavo potrebščin v Kranju« za redni občni zbor dne 24. marca 1931.

Zadružno gibanje med drž. uslužbenci je novejšega datuma. Pred svetovno vojno kazali so se sem pa tje podobni pojavi, niso pa dosegli večjega razmaha. Materijalne neprilike, pod katerimi je trpelo drž. uslužbenstvo v prvih povojnih letih, so zbudile v njem z neizprosno silo zavest: majhni in šibki smo, toda veliko število majhnih elementov zamore vendar le tvoriti veliko, močno edinico. V začetku se je moralo boriti uradništvo z velikimi težkočami, toda s trdno voljo smo premagali začetne zapreke ter se uživali v zadružno gospodarsko udej-

stvovanje. O tem nam daje dokaz poročilo, katero podajamo občenemu zboru o poslovanju naše nabavljalne zadruge v Kranju v letu 1930.

Zadruga je poslovala v prostorih sreskega načelstva v Kranju, katere je dobila brezplačno na razpolago za dobo 10 let. V svoji prodajalni nudi zadrugarjem vse predmete, ki so potrebni v gospodinjstvu.

Blaga se je prodalo v l. 1930. za 716.918 Din, v l. 1929. za 606.161 Din, porast znaša tedaj v l. 1930. 110.757 dinarjev, to je 18 %.

Kosmatni dobiček je znašal v letu 1930. 77.603 Din, v l. 1929. 51.768 Din. Porastel je tedaj za 25.835 Din, to je za 50 %.

Režijski stroški so znašali v letu 1930. 25.350 Din, v l. 1929. 20.342 Din. Porast znaša tedaj 5008 Din, to je 24,6 %.

Čisti dobiček je znašal v l. 1930. 54.503 Din, dočim v letu 1929. 31.426 dinarjev. Porastel je tedaj za 23.077 dinarjev, to je za 73 %.

Članov je bilo v letu 1930. 164, nampram 153 v l. 1929. Članu se je prodalo povprečno blaga v l. 1930. za 4372 Din, v l. 1929. za 3962 Din. Porast znaša tedaj 410 Din, to je 10 %.

V odstotkih prodanega blaga znaša v l. 1930. in v l. 1929.:

Kosmatni dobiček 10,8 %, 8 %, porast 2,8 %; čisti dobiček 7,6 %, 4,3 %, porast 3,3 %; režija 3,2 %, 3,3 %, zmanjšanje 0,1 %!

Računski zaključek je razviden iz bilance in prilog.

Čisti dobiček je razdeliti v smislu čl. 64. naših pravil. Zadrugarjem se bo povrnilo 4 % kupnine.

Razmah zadruge je ovirala omejenost v prostorih. Skrajni čas je že, da si oskrbi zadruga lastne primerne prostore, ki bodo ustrezali za dogledno dobo zahtevam naših organizacij, posebno pa omogočili povečanje prometa v zadružnem poslovanju.

Vz gleden uspeh v poslovnem letu 1930. je pripisati stanovski zavednosti članstva, ki se je oklenilo z vso ljubeznijo svoje organizacije. Pri tej priliki moramo pa tudi poudariti zaslugo našega poslovođa tovariša gospoda Planinška, ki je vodil njeno poslovanje z neumorno požrtvovalnostjo. Njegova stanovska zavednost naj bo primer vsem tovarišem.

Za odbor: Košnik s. r., t. č. predsednik, Leber s. r., t. č. tajnik.

Zdravstveni drobiž.

Zahvali Boga vsak dan, ko vstaneš, da imaš nekaj, kar moraš izvršiti, pa naj si delaš to rad ali nerad. Biti prisiljeni k delu in biti prisiljeni, da naredimo, kar najbolj moremo, to pospešuje v nas vzdržnost, samovzgojo, pridnost, moč volje, zadovoljnost in še stotine drugih kreposti, ki jih lenuh nikdar ne pozna. (Ch. Kingsley).

(Iz »Zdravja«).

PLES!

KONCERT!

Kavarna in restavracija ZVEZDA

LJUBLJANA — KONGRESNI TRG.

ZBIRALIŠČE VSEGA NARODNEGA OBČINSTVA!

V kavarni in restavraciji svira dnevno prvovrstni orkester. • Poleti krasen vrt, pozimi moderna vinska klet. • DNEVNO PRIREDITEV PLESA. • Izborna pijača, dobra gorka in mrzla jedila. • Prvovrstna postrežba.

Se priporočata **FRAN in ROZI KRAPEŠ.**

DVORANA!

IGRALNE SOBE!

Priporočata se

I. ČERNE

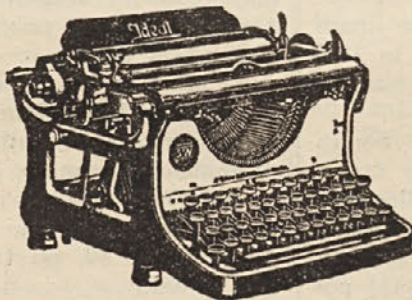
Ljubljana, Dunajska cesta 28

Zaloga pohištva in tapetništvo.

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporočata trdka

A. PERSCHE

LJUBLJANA, Pred škofijo 21.

Pisalni stroj „IDEAL“ modela D najmodernejše konstrukcije

THE REX Co.

Ljubljana, Gradišče 10

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatese Špecerija

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Priporočata se cenj. občinstvu

špecerijska trgovina

LESKOVIC & MEDEN

Ljubljana, Jurčičev trg 1

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporočata svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporočata svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

Veletrgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporočata špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 430.000.000 Din.

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo.

Vloge se sprejemajo na knjižice in na tekoči račun. Naložbe proti odpovedi se obrestujejo po dogovoru kar najbolj ugodno.

POSODILA se dovoljujejo na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje.

Za male trgovce in obrtnike obstoji pri hranilnici kreditno društvo, za pupilne naložbe pa sodni depozitni oddelek.

Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

TELEFON ŠTEV. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun št. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12. in pol.

Telefon šte. 2312

Račun pošt. hran. 10.761

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Ukusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

C. J. HAMANN

Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarinja modernih ročnih del.